

Adroddiad i'r	Pwyllgor Safonau
Dyddiad y cyfarfod	6 Ebrill 2023
Swyddog / Aelod Arweiniol	Gary Williams, Swyddog Monitro
Awdur yr Adroddiad	Gary Williams, Swyddog Monitro
Teitl	Ombwdsmon y Gwasanaethau Cyhoeddus - 'Ein Canfyddiadau'

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

1.1. Y crynodebau achos diweddaraf yn yr adran 'Ein Canfyddiadau' ar wefan Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru (yr Ombwdsmon)

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1. Rhoi gwybod i aelodau am y crynodebau achos diweddaraf yn yr adran 'Ein Canfyddiadau' ar wefan yr Ombwdsmon sy'n disodli'r Coflyfr Cod Ymddygiad blaenorol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1. Bod y Pwyllgor yn nodi cynnwys yr adroddiad.

4. Manylion yr adroddiad

4.1. Bydd Aelodau'r Pwyllgor yn ymwybodol bod yr Ombwdsmon yn arfer cyhoeddi'r 'Coflyfr Cod Ymddygiad' (y Coflyfr) yn chwarterol yn amlinellu crynodeb o'r materion a ymchwiliwyd gan yr Ombwdsmon a chanlyniadau'r ymchwiliad.

4.2. Ystyriwyd bod y Coflyfr yn adnodd defnyddiol i roi gwybod i aelodau etholedig, y cyhoedd a phwyllgorau safonau am y mathau o gwynion a gaiff eu hymchwilio a chanlyniadau'r ymchwiliadau hynny.

4.3. Mae'r Ombwdsmon bellach wedi rhoi'r gorau i gyhoeddi'r Coflyfr ac yn hytrach wedi creu adran 'Ein Canfyddiadau' ar ei gwefan, gellir cael mynediad at yr adran hon drwy wasgu'r ddolen ganlynol: <http://ombudsman.wales/findings/>

4.4. Mae'r adran 'Ein Canfyddiadau' yn cynnwys cyfleuster chwilio lle gellir chwilio am fanylion achosion a ymchwiliwyd gan yr Ombwdsman yn ôl pwnc, awdurdod, canlyniad, dyddiad a chyfeirnod. Mae'r adran yn cynnwys bob mater a gaiff eu hymchwilio gan yr Ombwdsmon, nid materion yn ymwneud ag Ymddygiad yn unig.

4.5. Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud â'r cyfnod rhwng 1 Tachwedd 2022 a 28 Chwefror 2023. Mae'r adran 'Ein Canfyddiadau' ar wefan yr Ombwdsmon yn cynnwys crynodeb o'r achosion sy'n cynnwys cwyn Cod Ymddygiad ac wedi cael eu hymchwilio gan yr Ombwdsmon, ac fe'u rhennir i'r categorïau canlynol:

- Datgelu a chofrestru buddiannau 2
- Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch 2
- Gwrthrychedd a phriodoldeb 1

4.6. Gellir categorio'r canlyniadau fel a ganlyn:

- Heb ei ymchwilio ymhellach 0
- Dim tystiolaeth o dorri cod ymddygiad 1
- Dim angen camau pellach 1
- Atgyfeiriad at y Pwyllgor Safonau 1
- Atgyfeiriad at Banel Dyfarnu Cymru 2

4.7. Mae dyfyniadau perthnasol o'n tudalennau Ein Canfyddiadau ynghlwm fel Atodiad 1 er gwybodaeth. Nid oedd unrhyw un o'r achosion yn ymwneud â chyngor yn Sir Ddinbych.

4.8. Nid oes adroddiad llawn wedi cael ei gyflwyno eto am y mater a gafodd ei atgyfeirio at y Pwyllgor Safonau. Yn yr un modd, nid oes adroddiad llawn wedi cael ei gyflwyno am un o'r ddau achos a gafodd eu hatgyfeirio at Banel Dyfarnu Cymru yn y cyfnod hwn.

4.9. Roedd yr achos a gafodd ei atgyfeirio at Banel Dyfarnu Cymru y mae adroddiad llawn wedi cael ei gyflwyno ar ei gyfer yn ymwneud ag aelod o Gyngor Cymuned

Llanarmon ym Mhowys. Roedd yr aelod dan sylw wedi methu datgan cysylltiad sy'n rhagfarnu mewn dau gyfarfod a oedd yn ystyried adroddiad Archwilio Cymru. Cadarnhaodd yr aelod ei bod yn ymwybodol bod ganddi hi gysylltiad a oedd yn rhagfarnu ond nad oedd hi wedi ei ddatgan gan nad oedd arni hi eisiau gadael y cyfarfodydd. Cymerodd ran yn y cyfarfodydd a'r pleidleisiau. Cadarnhaodd nad oedd hi'n difaru ei gweithredoedd. Daeth Panel Dyfarnu Cymru i'r casgliad bod yr aelod wedi mynd yn groes i'r Cod Ymddygiad drwy fethu datgan ei chysylltiadau a thrwy gymryd rhan yn y cyfarfodydd. Yn ogystal â hynny, roeddent yn ystyried ei bod wedi dwyn anfri ar ei hawdurdod drwy ei gweithredoedd ac wedi defnyddio, neu geisio defnyddio, ei swydd yn amhriodol er mwyn osgoi anfantais ar gyfer unigolyn arall. O ganlyniad, penderfynodd Panel Dyfarnu Cymru wahardd yr aelod rhag bod na dod yn aelod o unrhyw awdurdod perthnasol am gyfnod o ddeuddeg mis.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Cynllun Corfforaethol 2022 i 2027: Y Sir Ddinbych a Garem?

5.1. Nid yw'r adroddiad yn cael effaith uniongyrchol ar y cynllun corfforaethol

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

6.1. Nid oes unrhyw gostau yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

7.1. Nid oes angen asesiad ar gyfer yr adroddiad hwn.

8. Pa ymgynghoriadau sydd wedi'u cynnal gyda Chraffu ac eraill?

8.1. Nid oes unrhyw ymgynghoriadau wedi eu cynnal mewn perthynas â'r adroddiad hwn.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

9.1. Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol yn codi o'r adroddiad hwn.

10. Beth yw'r risgiau ac a oes unrhyw beth y gallwn ni ei wneud i'w lleihau?

10.1. Nid oes unrhyw risgiau yn gysylltiedig â'r adroddiad hwn

11. Pŵer i wneud y penderfyniad

11.1. Nid oes angen gwneud penderfyniad.